

חומרים מפעילים חושים

Material Xperience הינה תערוכה נודדת שאוצרת ספריית החומרים ההולנדית **Materia**. היא נודדת בין ערים מרכזיות ברחבי העולם ומאפשרת הצצה לפיתוחים החומריים המסחריים החדשים בתחום האדריכלות ועיצוב הפנים. לצד אלה, אוצרת הספרייה שבראשה עומדת האדריכלית **Els Zijlstra**, אוספי חומרים המציגים פנים שונות של עשייה חומרית. www.materialxperience.com

השנה, לרגל המהדורה העשירית של התערוכה, בחרו לעסוק בחמשת החושים – אילו חומרים יאתגרו את חוש הריח שלנו, יתעוררו לחיים כשנחזיק בהם, יגיבו לתנועות גופנו ושלא נוכל לעמוד בפיתוי לגעת בהם? ובקיצור, חומרים שיפעילו את כל חושינו. במקביל לתערוכה התקיימו הרצאות מפי מומחים בינלאומיים שהדגישו את השפעת חמשת חושינו על עיצוב ובחירת חומר בחללי עבודה, חללים מסחריים, בתי חולים ובתי ספר.

חוש הראייה

האדריכל הפיני, **יוהאני פאלאסמה** (**Juhani Pallasmaa**) דן בחמשת החושים במאמרו התיאורטי, "The Eyes of the Skin". לטענתו, במקרה של מעצבים ואדריכלים, התמקדות בחוש הראייה נוטה להאפיל על שאר החושים. עושר הדימויים היוזאליים באדריכלות מדכא את השימוש בשאר החושים, וכתוצאה מכך הרבה מבנים סובלים מחסך. צורתו ומופעו של הבניין עומדים במרכז השיח, ולפיכך גוזלים לרוב את תשומת הלב מנושאים אחרים, כגון מהו הריח השולט בבניין? מה אנו מרגישים כאשר אנו דורכים על רצפתו? מהו מגע קירותיו בעורנו?

ובכל זאת, בכדי להדגיש את חשיבות הראייה והממד הוויזואלי, בחרה **Materia** להציג חומרים שקופים או מוליכי אור שיאפשרו שילוב תאורה טבעית במבנים, דבר המסייע לשמירה על בריאותנו הנפשית והפיזית. **Skin**, פרוייקט שהציגו סטודנטים מאוניברסיטת **Offenbach** שבגרמניה, משלב בין יריעת סיליקון, עדשות אופטיות וחיישנים. מגע, לחץ ורטט הופכים לכתמי אור ויוצרים מעטפת אינטראקטיבית.

www.spacekitchen.de

Wacosystems הינם פאנלים שקופים ושקופים למחצה שכבר מיוצרים באופן מסחרי ומתאימים לשילוב בחללי פנים. הם עשויים שתי שכבות אקריל ה"כולאות" כוורת פולימריית שקופה המאפשרת מעבר אור. ניתן לשלב בהם תאורת לדים וליצור מחיצות, תקרות שקופות למחצה, ריהוט ועוד...

www.wacothed.de



חוש השמיעה

חברת Muratto הפורטוגאלית מייצרת אריחים אקוסטיים בטכנולוגיית יציקת שעם. השעם נגרס לשבבים אליהם מוסיפים פיגמנטים ושרפים, כאשר את התערובת יוצקים לתבנית צורנית והאפשרויות כמעט בלתי מוגבלות. בהשוואה לאריחי הספוג האקוסטיים ששולטים בשוק, אריחים אלה מבוססים על חומר טבעי והצבע אחיד לכל עומקו של האריח.



www.muratto.com

מי מאתנו שמבלה את ימיו במשרד או בכתת הלימוד יודע עד כמה נחוץ סאונד מאוזן לצורך תמיכה ביכולת הריכוז. במקרים בהם אנו מוקפים ברעשים, המוח שלנו יתמקד בהם ולא במראות שלפנינו. לתופעה הסברים אבולוציוניים - דמיינו שאריה מסתתר בשיח מאחוריכם, אתם לא מסוגלים לראותו ולכן חייבים להסתמך על חוש השמיעה. מסקנה? אל תמעיטו בערך הסאונד בסביבה אותה אתם מתכננים.



חוש הריח



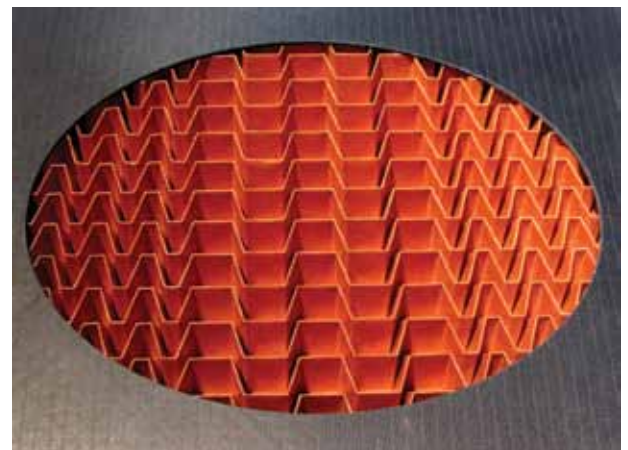
החוש שנקשר באופן הישיר ביותר למערכת הלימבית במוח שמעבדת את הרגשות. ריח מסוים עשוי להציף זיכרונות ואפילו לסייע בשחזור מידע. מחקרים רבים שנעשו בתחום מקטלגים ריחות שונים לפי השפעתם הפסיכולוגית, וכך לדוגמה, ריח וורדים ידוע כמרניע, ריח קפה מנחם ולימון ממריץ. סוכנויות פרסום רבות משתמשות בידע זה למטרות שיווקיות כאשר הן משלבות ריחות מלאכותיים בחללי שירות ומכירות של מוצרים שונים. בתערוכה, אגב, ניתן היה להריח חומרים שמפיצים את ריחם הטבעי דווקא.

Decafé הינו חומר מרוכב עשוי שאריות קפה טחון שהופעלו עליו לחץ וחום כדי להביאו לרמת הדחיסות הראויה, ועל הפטנט שפותח לאחר מחקר ארוך ומעמיק ושימוש בשיטות בישול מסורתיות חתום המעצב הספרדי Raúl Laurí. החומר עמיד בטמפרטורה של עד 80 מעלות צלסיוס, חסין אש, מבודד וכמובן - מדיף ריח קפה. מתאים לייצור סדרות קטנות של מוצרים כגון; מוצרי תאורה, כלי אחסון, מעמדים לגרו וכו'.

www.raullauri.com

Foldcore הינו אריח מרוכב שליבתו עשויה יריעה מקופלת בהשראת שיטת האורגאמי היפאנית. החברה מציעה יריעות מחומרים שונים - החל מנייר, דרך פולימרים שונים ומתכות, וכלה באריגים טכניים. חומרי שתי הפלטות שסוגרות על הליבה, מגוונים אף הם בהתאם ליעוד ולשימוש. היתרון האקוסטי של מוצר זה בא לידי ביטוי במקרה בו משתמשים בחומר הליבה בלבד.

www.foldcore.eu



חוש הטעם



ידוע כי בעת אכילה אנו מפעילים את כל חושינו. מראה האוכל, כמו גם ריחו, תורמים רבות לשביעות רצוננו וטעמו משתנה בהתאם לכלי האוכל בהם אנו משתמשים. לדוגמא, טעמו של יוגורט יהיה חמוץ פחות ככל שגודל הכפית בה נשתמש יקטן.

Kokoboard עשוי קליפות בוטנים שנותרות כפסולת תעשיית המזון, נכתשות, מעורבבות עם שרף שאינו מכיל פורמלדהיד ונלחצות לתבנית חמה. מהתהליך מתקבל לוח שבבי שלא מצריך השקעת אנרגיה רבה לייצורו, ואף מקטין את פליטת הפחמן הדו חמצני לסביבה בכך שהוא מציע אלטרנטיבה לשריפת הפסולת החקלאית.

www.kokoboard.com



Glycix הוא חומר תרמוסטי (פולימר קשיח ולא ניתן לעיבוד בחום) המופק מחומרי גלם טבעיים ולכן מתכלה. חומרי הגלם הם גליצרול וחומצת לימון ששילובם יוצר חומר חדש שניתן לייצר ממנו מגשים, גופי תאורה ואפילו מכשירי טלפון. מים ימיסו את החומר לחומרי הגלם הבסיסיים שיחזרו למעגל הביוספירה מבלי לזהם אותה. רישום הפטנט נמצא כעת בהליכים סופיים אך כבר כעת נראה שהחומר יתאים לתהליך הזרקת פלסטיק.

www.plantics.com

חוש המגע



עורנו חשוף למגע עם עשרות, אם לא מאות, חומרים ביום. כשם שריחות מעוררים רגשות וזכרונות, כך ספה רכה יכולה לנחם בעוד ספסל מתכת ייצור תחושת זרות וקור. בטחון, רתיעה, חום, נוחות, עוינות – תחושות אלה ועוד, מתעוררות במגע עם חומרים שונים. המעצב והאמן ההולנדי, Rene Siebum, עיבד 356 ידיות דלת בצורות שונות ומחומרים שונים. בצורה זו ובאמצעים פשוטים, הצליח להדגים כיצד נגיב בצורה שונה לכל ידית בה נצטרך להשתמש.

www.studiorenesiebum.nl

